

Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

2 september 2024

BESLISSING 2024-24

Met betrekking tot de weigering om toegang tot de
dagvaardingen en tussenvonnissen in twee gerechtelijke
procedures

(FBC/2024/09)

DE CONINCK / HULPVERLENINGSZONE FLUVIA

Sleutelwoorden : Hulpverleningszone – dagvaarding en vonnis –
artikel 32, § 2, 2°, Wet 5 augustus 2006 – artikel 27, § 1, 4°, 5°, 7°, Wet
5 augustus 2006

1. Een overzicht van de feiten

1.1. Per e-mail van 10 april 2024 vraagt Jeroen De Coninck, advocaat, aan de Hulpverleningszone Fluvia om het volgende:

“Ik vernam via het Nieuwsblad.be dat er een procedure voorhanden is tegen hulpverleningszone Fluvia wegens historische PFAS-vervuilingen. Het artikel luidt als volgt: “Procedure tegen hulpverleningszone Fluvia wegens historische PFAS-vervuilingen ontvankelijk volgens rechter: “Geen sprake van verjaring” (Bas De Wilde, Nieuwsblad 27 februari 2024)

Conform het u gekend advies 2016-40 (CTB/2016/38) van de commissie voor toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten is de Hulpverleningszone Fluvia een administratieve overheid.

Artikel 3, 4° van de wet betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie van 5 augustus 2006 is in casu van toepassing. De procedure gaat over de pfos/pfas problematiek.

Deze aanvraag strekt er dus substantieel toe om informatie te verzamelen met betrekking tot de activiteiten van de hulpverleningszone Fluvia die uitwerking hebben of kunnen hebben op de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens en stoffen die vrijkomen in het milieu, dan wel op activiteiten die tot doel hebben de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens te beschermen (artikel 3, 4°, e) en f), van de wet van 5 augustus 2006). (Zie ook recente motivering Federale beroepscommissie 23 februari 2024 – beslissing 2024-08 Harrison Collectief: hulpverleningszone Fluvia)

In dit kader verzoek ik u dan ook om mij te bezorgen:

- *De gedingleidende dagvaarding van de procedure waarnaar in het Nieuwsblad wordt verwezen;*
- *Het tussengekomen vonnis inzake oordeel over verjaring en inzake aanstelling van een gerechtsdeskundige;*

[...]”

1.2. Per brief van 10 mei 2024 weigert de Hulpverleningszone Fluvia op het verzoek in te gaan.

De Hulpverleningszone Fluvia erkent dat zij onder het personeel toepassingsgebied valt van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie (hierna: “de wet van 5 augustus 2006”).

De Hulpverleningszone Fluvia stelt evenwel dat de gevraagde informatie “*niet noodzakelijk*” milieu-informatie in de zin van artikel 3, 4°, van de wet van 5 augustus 2006 tot voorwerp heeft, “*minstens niet integraal en hoogstens onrechtstreeks*”. De Hulpverleningszone houdt voor dat het verzoek niet aantoont dat de milieu-informatie op enige vorm van drager beschikbaar is gemaakt of wordt gehouden, noch dat Fluvia milieu-informatie zou verzamelen en beschikbaar houden inzake PFAS-vervuilingen om onder het publiek te verspreiden.

De Hulpverleningszone Fluvia stelt ook dat het verzoek niet duidelijk is en dat er niet uit afgeleid kan worden op welke gedinginleidende dagvaarding en tussenvonnissen het slaat. Het verzoek zou daarbij niet aanvaard kunnen worden op basis van artikel 21, § 1, en artikel 22, § 2, van de wet van 5 augustus 2006. De Hulpverleningszone Fluvia verzoekt de aanvrager om het verzoek te verduidelijken of aan te vullen.

Bovendien steunt Hulpverleningszone Fluvia zich op artikel 27, § 1, 4° (de bescherming van de opsporing of vervolging van sanctioneerbare feiten), 5° (de bescherming van de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid voor eenieder om een eerlijk proces te verkrijgen), en 7° (de bescherming van het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie, wanneer deze informatie wordt beschermd om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren), van de wet van 5 augustus 2006. Volgens Hulpverleningszone Fluvia kan de toegang tot de dagvaardingen en vonnissen de sereniteit van de procesgang in een nog hangend rechtsgeding in gedrang brengen. Volgens Hulpverleningszone Fluvia valt evenmin uit te sluiten dat “*in de ene of andere stand van een geding [...] strafrechtelijk sanctioneerbare feiten aan het licht zouden kunnen komen*”. Voorts stelt Hulpverleningszone Fluvia dat, bij het ingaan op het verzoek, “*gevoelige bedrijfsinformatie*” zou prijsgegeven kunnen worden “*zonder toestemming van het betrokken*

bedrijf, bijvoorbeeld “*de impact van een mogelijke PFAS-vervuiling op een verkoop van de bedrijfssite*”.

1.3. Per e-mail en per brief van 21 juni 2024 dient de verzoeker een beroep in bij de Federale Beroepscommissie voor de Toegang tot Milieu-informatie (hierna “de Commissie”).

Vooreerst wijst de verzoeker er op dat zijn aanvraag wel degelijk duidelijk genoeg geformuleerd is om de Hulpverleningszone Fluvia in staat te stellen er op te antwoorden. Er wordt verwezen naar de gedinginleidende dagvaarding en het tussenvonnissen in de procedures waar in het Nieuwsblad artikel naar verwezen wordt. In voormeld artikel geeft de directeur van de Hulpverleningszone Fluvia zelf commentaar op de betrokken procedures.

De verzoeker voert ook aan dat artikel 3, 4°, van de wet van 5 augustus 2006 een ruime definitie hanteert van wat onder milieu-informatie verstaan moet worden. De opgevraagde stukken handelen over de mogelijke PFAS-vervuiling van de bodem, ten gevolge van het vrijkomen van die stoffen ten gevolge van het gebruik van een bepaald soort blusschuim, met mogelijke impact op de gezondheid. De gerechtelijke procedures zijn gericht op het nemen van maatregelen die een invloed hebben op het herstel van milieu-elementen zoals de bodem, en betreffen ook de toepassing van de milieuwetgeving. Aldus zou de gevraagde informatie onder artikel 3, 4°, a), b), d), e), en h), van de wet van 5 augustus 2006 kunnen vallen.

Betreffende de weigeringsgronden, stelt de verzoeker dat de dagvaardingen en tussenvonnissen zich in burgerlijke procedures situeren en dat er aldus geen sprake is van de opsporing of vervolging van strafbare feiten. De inzage in de gevraagde stukken brengt ook de mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen niet in het gedrang, minstens wordt dit niet aangetoond. Ook wordt niet aangetoond welk legitiem economisch belang in gevaar gebracht wordt door het overmaken van (naar behoren geanonimiseerde) stukken.

1.4. Per e-mail van 24 juni 2024 verzoekt het secretariaat van de Commissie de Hulpverleningszone Fluvia om de betrokken documenten en om een nadere toelichting van de weigering.

1.5. Per e-mail van 3 juli 2024 maakt de raadsman van de Hulpverleningszone Fluvia de betrokken stukken over en licht zij haar standpunt toe.

De Hulpverleningszone Fluvia herhaalt dat het oorspronkelijk verzoek niet voldoende duidelijk was. Het Nieuwsblad artikel waar naar verwezen werd was niet bij de aanvraag gevoegd.

De Hulpverleningszone Fluvia stelt dat de aanvrager niet concreet aantoont dat voldaan is aan de criteria om als milieu-informatie te worden beschouwd. Volgens de Hulpverleningszone Fluvia houdt bovendien de aanstelling van een gerechtsdeskundige in het tussenvonnis in dat de feiten vooralsnog niet als milieu-informatie beschouwd kunnen worden, aangezien dit precies het voorwerp uitmaakt van het deskundigenonderzoek.

De Hulpverleningszone Fluvia stelt voorts dat het vrijgeven van de gevraagde informatie wel kan leiden tot een strafrechtelijke sanctionering, en wijst op andere strafzaken tegen de brandweer.

De Hulpverleningszone Fluvia voert bovendien aan dat het niet aan haar toekomt om te voorspellen wat de mogelijke impact op het lopende geding is of kan zijn ten gevolge van het vrijgeven van de informatie. Het loutere bestaan van “enig risico op de verstoring van een serene rechtsgang is op zich reeds voldoende”. De Hulpverleningszone Fluvia wijst wel op het verstoren van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van het deskundigenonderzoek.

Tot slot meent de Hulpverleningszone Fluvia ook dat “*niet alleen de openbaarmaking van de aard, de omvang en de locatie van de verontreiniging op de beide bedrijfssites impacterende [is] voor de huidige werking en de toekomstige bedrijfswaarde, maar des te meer de eventuele maatregelen van onderzoek en/of sanering die worden opgelegd ten laste van beide exploitanten*”.

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

De Commissie is van oordeel dat het beroep ontvankelijk is.

Overeenkomstig artikel 35 en artikel 36 van de wet van 5 augustus 2006 kan een aanvrager bij de Commissie beroep instellen “*tegen een beslissing van een milieu-instantie bedoeld in artikel 4, § 1, of na het verstrijken van de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, of in geval van weigering van uitvoering of een onwillige uitvoering van een beslissing of enige andere moeilijkheid die hij ondervindt bij de uitoefening van de rechten die deze wet toekent*”, en dit in principe binnen een termijn van zestig dagen. Overeenkomstig artikel 22, § 5, van de wet van 5 augustus 2006 moeten de beroepsmogelijkheden worden vermeld in de beslissing; de Commissie leidt daaruit af dat bij afwezigheid daarvan, de beroepstermijn geen aanvang neemt.

Het beroep werd op 21 juni 2024 ingediend tegen de beslissing van 10 mei 2024 van de Hulpverleningszone Fluvia in antwoord op het verzoek van de aanvrager van 10 april 2024, i.e. binnen de termijn van zestig. De Hulpverleningszone Fluvia omschrijft haar beslissing zelf als “weigeringsbeslissing” en vermeldt dat de aanvrager beroep kan indienen bij de Federale Beroepscommissie.

3. De gegrondheid van de aanvraag

3.1 De toepasselijkheid van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie

De Commissie dient vooraf te bepalen of de gevraagde informatie onder het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 2006 valt.

De wet van 5 augustus 2006 is van toepassing op milieu-instanties bedoeld in artikel 3, 1°, a) en b), waarvan de organisatie en de werking worden geregeld door de federale overheid, alsook op milieu-instanties vermeld in artikel 3, 1°, c), die onder hun toezicht staan (artikel 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006) en over milieu-informatie beschikken (artikel 18, § 1 van de wet).

3.1.1. Het personeel toepassingsgebied

3.1.1.1. Het begrip “milieu-instantie” wordt door artikel 3, 1° van de wet van 5 augustus 2006 als volgt gedefinieerd:

- “a) een rechtspersoon of een orgaan opgericht bij of krachtens de Grondwet, een wet, een decreet of een regel bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;*
- b) een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot leefmilieu;*
- c) een natuurlijke of rechtspersoon die onder toezicht van een orgaan of persoon als bedoeld onder a) of b) belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies of openbare diensten met betrekking tot het milieu verleent.*

Organen en instellingen met een gerechtelijke bevoegdheid vallen niet onder deze definitie, tenzij ze optreden in een andere functie dan de rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve wanneer zij optreden in een administratieve functie.”

De Hulpverleningszone Fluvia is een hulpverleningszone opgericht krachtens de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid. Gelet op artikel 18 van deze wet beschikt de hulpverleningszone over rechtspersoonlijkheid.

3.1.1.2. De organisatie en werking van de Hulpverleningszone Fluvia worden bovendien geregeld door de federale overheid.

Door de Bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen werd de organieke bevoegdheid over de lokale besturen aan de gewesten toegewezen. Dit heeft tot gevolg dat de nadere regels voor de toegang tot de bestuursdocumenten in de gemeenten in principe worden bepaald door de gewestwetgever. Gelet op artikel 6, § 1, VIII, 1° eerste lid, 4e streepje, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, werd op dit principe evenwel een uitzondering gemaakt voor de brandweer en de politie (alsook voor de burgerlijke stand). Zoals de Raad van State vaststelde is de

civiele bescherming (in ruime zin), als residuaire bevoegdheid, tot de bevoegdheid van de federale overheid blijven behoren (Advies van de Raad van State, *Parl.St.* Kamer, 2006-2007, nr. 51-2928/001, p. 110). De organieke bevoegdheid voor deze materies is federale materie gebleven en bijgevolg komt het ook de federale wetgever toe om de toegang tot de bestuursdocumenten te organiseren.

De gevraagde documenten hebben betrekking op aangelegenheden die federaal zijn gebleven, namelijk brandweer en politie. Bijgevolg is de wet van 5 augustus 2006 van toepassing op de Hulpverleningszone Fluvia voor zover de documenten als milieu-informatie kunnen worden gekwalificeerd.

3.1.2. Het materieel toepassingsgebied

3.1.2.1. De wet van 5 augustus 2006 kent een recht van toegang tot milieuinformatie toe. Het begrip “milieu-informatie” wordt in artikel 3, 4° omschreven als:

“elke informatie, ongeacht de drager en in welke materiële vorm ook, waarover een milieu-instantie beschikt, betreffende:

a) de toestand van elementen van het milieu, zoals de atmosfeer, de lucht, de bodem, het land, het water, het landschap, de natuurgebieden, met inbegrip van vochtige biotopen, kust- en zeegebieden, de biologische diversiteit en haar componenten met inbegrip van de genetisch gemodificeerde organismen en de interactie tussen deze elementen;

b) de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, de levensomstandigheden van personen, voor zover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e);

c) de toestand van waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken, voor zover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e);

d) factoren, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen in het milieu van stoffen die de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a) of de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) aantasten of waarschijnlijk aantasten;

e) maatregelen en activiteiten die uitwerking hebben of kunnen hebben op de onder a), b), c) of d) bedoelde elementen;

f) maatregelen en activiteiten die tot doel hebben de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a), de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) of de waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken zoals bedoeld onder c) in stand te houden, te beschermen, te herstellen, te ontwikkelen, en druk erop te voorkomen, in te perken of te compenseren;

g) kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen die worden gebruikt in het kader van de onder e) en f) bedoelde maatregelen en activiteiten;

h) verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving”.

Het begrip milieu-informatie heeft een “open heel ruime invulling”. (*Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 51 2511/001, p. 16). Het feit dat in de definitie een veelheid aan exemplarische opsommingen voorkomt duidt erop dat het begrip niet eng mag worden ingevuld.

3.1.2.2. De vraag tot openbaarmaking slaat op de gedinginleidende dagvaardingen en tussenvonnissen in twee gerechtelijke procedures aangaande (mogelijke) PFAS-vervuiling op bedrijfsterreinen.

Na onderzoek van de overgemaakte stukken, stelt de Commissie vast dat daarin aanwezige informatie voornamelijk als volgt kan ingedeeld worden:

- Feitelijke informatie over de vervuiling en de (mogelijke) activiteiten die daartoe geleid hebben;
- Informatie over de toepassing en de interpretatie van het Vlaams Decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna: “het Bodemdecreet”) en de samenloop met de aansprakelijkheidsregels in het Burgerlijke Wetboek;
- Informatie met betrekking tot het onderzoek door de deskundige.

De Commissie is van oordeel dat voormelde informatie als milieu-informatie beschouwd kan worden.

De informatie in de gevraagde stukken met betrekking tot de (mogelijke) vervuiling, de (mogelijke) oorzaken en de (mogelijke) vaststellingen dienaangaande, is informatie die verband houdt met het vrijkomen in het milieu van stoffen die de toestand van de bodem (één van de elementen van het milieu zoals bedoeld onder artikel 3, 4°, a), van de wet van 5 augustus 2006) of zelfs de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens (zoals bedoeld onder artikel 3, 4°, b), van de wet van 5 augustus 2006) aantasten of waarschijnlijk aantasten, cf. artikel 3, 4°, d), van de wet van 5 augustus 2006. De (mogelijke) PFAS-vervuiling heeft immers betrekking op door de mens geproduceerde stoffen die in de bodem kunnen terechtkomen door de uitstoten bij bepaalde menselijke activiteiten. Het gaat om stoffen met een mogelijk risico voor zowel het leefmilieu als de gezondheid van de mens.

De informatie met betrekking tot de toepassing van het Bodemdecreet, met betrekking tot het vaststellen van de aansprakelijkheid voor de sanering, en met betrekking tot de voorbereidende maatregelen van die sanering (zoals de aanstelling van een deskundige), is informatie die – rechtstreeks of onrechtstreeks – slaat op het nemen van maatregelen die tot doel hebben de toestand van de bodem te herstellen, druk erop te voorkomen, dan wel de schade in te perken of te compenseren, cf. artikel 3, 4°, f), van de wet van 5 augustus 2006.

Voor zover er al informatie in de documenten aanwezig is die niet als milieu-informatie te beschouwen is, gaat het veelal om beperkte en ondergeschikte aspecten die nauw verweven zijn met de milieu-informatie. De aanwezigheid van dergelijke informatie is *in casu* niet van aard om zich te verzetten tegen de kwalificatie van de volledige documenten als “milieu-informatie”.

Dat het bovendien gaat om informatie die ofwel nog betwist kan worden, ofwel nog het voorwerp moet uitmaken van de bevestiging door de deskundige, en die bijgevolg niet steeds zeker en vaststaand is, doet geen afbreuk aan hun kwalificatie als “milieu-informatie”. Artikel 3, 4°, van de wet van 5 augustus 2006 omschrijft “milieu-informatie” immers als “*elke informatie, ongeacht de drager en in welke materiële vorm ook, waarover een milieu-instantie beschikt*”. Het gaat bijgevolg om een ruim begrip: ook

informatie die niet door de milieu-instantie zelf is opgesteld valt onder dit begrip voor zover deze informatie beschikbaar is bij de milieu-instantie. Derhalve is ook informatie afkomstig van derden te beschouwen als milieu-informatie, met inbegrip, desgevallend, van door de milieu-instantie nog niet aanvaarde informatie of nog niet afdoende bewezen informatie. Het staat de milieu-instantie in dat geval wel vrij om in een begeleidend schrijven de aanvrager hierop te wijzen.

Tot slot verwerpt de Commissie de argumentatie van de Hulpverleningszone Fluvia met betrekking tot de draagwijdte van het begrip “milieu-informatie”. Anders dan wat zij lijkt aan te nemen, is het voor het onderzoek of bepaalde stukken al dan niet als “milieu-informatie” beschouwd moeten worden, niet relevant of deze informatie specifiek door de milieu-instantie bewaard of verzameld wordt met het oog op de ter beschikkingstelling aan de burger.

3.2. Uitzonderingsgronden overeenkomstig de wet van 5 augustus 2006

De wet van 5 augustus 2006 laat slechts toe om milieu-informatie aan de openbaarmaking te onttrekken voor zover deze openbaarmaking van de informatie afbreuk doet aan door deze wet in artikel 27 beschermde belangen en het belang dat gediend is met de openbaarmaking niet zwaarder doorweegt dan het beschermde belang.

Wanneer de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie waarin een auteursrechtelijk beschermd werk is opgenomen, is overeenkomstig artikel 30 van de wet van 5 augustus 2006 bovendien de toestemming van de auteur vereist voor de mededeling ervan in de vorm van een kopie (echter niet in de vorm van een inzage ter plaatse) (zie paragraaf 3.2.6).

3.2.1. Het verschil in toepasselijke uitzonderingsgronden naargelang het al dan niet gaat om emissies

De wet van 5 augustus 2006 maakt een onderscheid tussen enerzijds de uitzonderingsgronden die op alle milieu-informatie van toepassing zijn met uitzondering van emissies, en anderzijds de uitzonderingsgronden die van toepassing zijn op emissies. Wat emissies betreft bepaalt artikel 27, § 2 van deze wet dat de in § 1, 1°, 6°, 7°, 8° en 9°, genoemde uitzonderingsgronden niet van toepassing zijn, en dat voor de in § 1, 2°, 3°, 4°, en 5° bedoelde uitzonderingsgronden in aanmerking genomen

wordt dat de verzochte informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Bepaalde informatie in de opgevraagde stukken heeft betrekking op emissies. Dit is met name het geval voor de informatie aangaande de mogelijke aanwezigheid van PFAS die bij het blussen zijn uitgestoten. Overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Justitie (zie HvJ, C-442/14, 23 november 2016) moeten hierbij alle inlichtingen die verband houden met de aard, de samenstelling, de hoeveelheid, de datum en de plaats van emissies in het milieu (in casu: de PFAS-uitstoot), alsook gegevens over de invloeden op kortere of langere termijn van deze emissies in het milieu, beschouwd worden als informatie met betrekking tot emissies.

Bij het onderzoek van de ingeroepen uitzonderingsgronden zal hiermee rekening gehouden moeten worden.

3.2.2. De uitzonderingsgrond in artikel 32, § 2, 2°, van de wet van 5 augustus 2006

3.2.2.1. De Hulpverleningszone Fluvia roept in dat de vraag van de aanvrager te vaag geformuleerd is.

Krachtens artikel 32, § 2, 2°, van de wet van 5 augustus 2006 wijst een milieu-instantie een aanvraag af wanneer de aanvraag kennelijk te algemeen geformuleerd blijft, ook na een verzoek van de milieu-instantie tot herformulering van de aanvraag overeenkomstig artikel 22, § 2, van de wet van 5 augustus 2006.

3.2.2.2. De Commissie merkt vooreerst op dat deze uitzonderingsgrond slechts kan ingeroepen worden indien de milieu-instantie aangeeft waarom de aanvraag kennelijk te vaag geformuleerd is. Daarbij dient zij, indien mogelijk, ook aan te geven welke gegevens over de gevraagde informatie nodig zijn om de aanvraag verder te kunnen behandelen. Hoewel de Hulpverleningszone Fluvia *in casu* wel verwijst naar artikel 22, § 2, van de wet van 5 augustus 2006, heeft zij wel zelf enige onduidelijkheid gecreëerd met betrekking tot de door de verzoeker te volgen stappen. De betrokken milieu-instantie wijst in haar oorspronkelijk antwoord de verzoeker er immers op dat hij overeenkomstig artikel 22, §

5, van de wet van 5 augustus 2006 tegen de beslissing beroep kan instellen bij de Commissie.

3.2.2.3. In elk geval is de Commissie van oordeel dat niet aan de voorwaarden is voldaan om *in casu* te kunnen besluiten dat de vraag kennelijk te vaag geformuleerd is.

In de e-mail van 10 april 2024 verwijst de aanvrager naar een artikel in het Nieuwsblad, met vermelding van datum, titel en auteur. De aanvrager geeft aan dat er in dat artikel sprake is van een procedure die tegen de Hulpverleningszone Fluvia loopt met betrekking tot historische PFAS-vervuilingen. De aanvrager preciseert welke stukken hij aangaande die procedure wenst te bekomen.

Dat het artikel niet als bijlage bij de e-mail van 10 april 2024 gevoegd is, volstaat *in casu* niet om er van uit te gaan dat de vraag onduidelijk of onvolledig is. De vermelde gegevens maken het mogelijk om dit artikel eenvoudig online terug te vinden. Het secretariaat van de Commissie heeft ook kunnen vaststellen dat het betrokken artikel nog in de maand juli 2024 online toegankelijk was.

Deze vaststelling geldt des te meer daar in het betrokken artikel de directeur van de Hulpverleningszone Fluvia zelf geïnterviewd werd en om commentaar gevraagd bij de betrokken procedures.

De Commissie stelt anderzijds inderdaad vast dat in het oorspronkelijk verzoek van 10 april 2024 er louter werd verwezen naar “de procedure waarnaar in het Nieuwsblad wordt verwezen”. Uit het administratief beroep blijkt dat de aanvrager de stukken wenst voor beide in het artikel besproken procedures.

De Commissie is echter van oordeel dat zulks niet volstaat om tot de kennelijke onduidelijkheid van het verzoek te leiden. Gelet op de meegeede informatie beschikte de Hulpverleningszone Fluvia immers over voldoende informatie die het een normaal zorgvuldige milieuinstantie had mogelijk moeten maken om het verzoek van de aanvrager te duiden en te kunnen identificeren op welke stukken het verzoek sloeg.

3.2.3. De uitzonderingsgrond in artikel 27, § 1, 4°, van de wet van 5 augustus 2006

3.2.3.1. De Hulpverleningszone Fluvia steunt haar weigering ook op artikel 27, § 1, 4°, van de wet van 5 augustus 2006.

Dit artikel bepaalt dat de aanvraag kan afgewezen worden als het publiek belang van de openbaarmaking niet opweegt tegen de bescherming van het belang dat gediend wordt bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

3.2.3.2. Deze uitzonderingsgrond moet worden ingeroepen als zou blijken dat de openbaarmaking de opsporing of vervolging van strafbare feiten zou kunnen bemoeilijken of die zelfs onmogelijk zou kunnen maken. Of dit het geval is, moet *in concreto* aangetoond zijn en dit moet het voorwerp uitmaken van een belangenafweging tussen enerzijds het algemeen belang dat met de openbaarmaking is gediend (te meer indien de openbaarmaking slaat op emissies), en het beschermde belang.

Deze uitzonderingsgrond is er onder andere op gericht om te vermijden dat door de openbaarmaking van de informatie, mogelijke daders van of medeplichtigen bij strafbare feiten op de hoogte zouden gebracht worden van een onderzoek en bewijsstukken zouden doen verdwijnen.

Deze uitzonderingsgrond is er daarentegen hoegenaamd niet op gericht om, door de weigering van de toegang tot de informatie, te vermijden dat er strafrechtelijke procedures opgestart zouden worden tegen een milieu-instantie (zoals de argumentatie van de betrokken milieu-instantie lijkt te impliceren).

De Commissie stelt dan ook vast dat Hulpverleningszone Fluvia een te algemene draagwijdte aan de betrokken uitzonderingsgrond geeft. De omstandigheid dat er mogelijk in de toekomst een strafvordering tegen Fluvia zou ingeleid kunnen worden, volstaat op zich niet om er van uit te gaan dat alsdan enig strafrechtelijk onderzoek op zich bemoeilijkt zou worden. Minstens lijkt dit belang niet zwaarder te mogen doorwegen dan het belang dat met de openbaarmaking gediend is.

De Commissie beschikt dan ook niet over indicaties om er toe te besluiten dat de openbaarmaking van de betrokken documenten geweigerd kan worden op grond van artikel 27, § 1, 4°, van de wet van 5 augustus 2006.

- 3.2.4. De uitzonderingsgrond in artikel 27, § 1, 5°, van de wet van 5 augustus 2006

3.2.4.1. De Hulpverleningszone Fluvia roept artikel 27, § 1, 5°, van de wet van 5 augustus 2006 in om de toegang tot de gevraagde stukken te weigeren.

Dit artikel bepaalt dat de aanvraag kan afgewezen worden als het publiek belang van de openbaarmaking niet opweegt tegen de bescherming van de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid voor eenieder om een eerlijk proces te verkrijgen.

3.2.4.2. Anders dan wat de Hulpverleningszone Fluvia voorhoudt, kan deze uitzonderingsgrond niet *in abstracto* ingeroepen worden: “*het loutere bestaan van enig risico op de verstoring van een serene rechtsgang op zich*” is niet voldoende om de weigeringsgrond in te roepen. Er moet wel degelijk op basis van concrete elementen in het dossier aangetoond worden dat de rechtspleging in het geding in het gedrang kan komen door toegang te geven tot de gevraagde informatie.

In de mate dat het verzoek slaat, enerzijds op gedinginleidende dagvaardingen die er juist op gericht zijn om aan de rechter te worden voorgelegd (en die ook reeds aan de rechter voorgelegd werden), en anderzijds op de (tussen)vonnissen van de rechter zelf, ziet de Commissie alvast niet op het eerste zicht in hoe de toegang tot die informatie van aard is om de lopende rechtsgedingen in het gedrang te brengen.

Het toegang geven tot deze informatie lijkt op het eerste zicht ook de eerlijke procesgang in eventuele toekomstige rechtsgedingen niet in het gedrang te kunnen brengen. De aangehaalde feiten in beide dagvaardingen zijn specifiek gelieerd aan de hangende rechtsgedingen; de juridische redenering is louter een argumentatie die aan de rechter voor onderzoek wordt voorgelegd. Tot de (tussen)vonnissen kunnen andere rechters nu al toegang verkrijgen.

3.2.4.3. Zelfs indien er een mogelijk risico zou bestaan voor de eerlijke rechtspleging, moet het belang hiervan worden afgewogen aan het belang dat met de transparantie gediend is.

In deze belangenafweging is er niet alleen mee rekening te houden dat de openbaarheid van milieu-informatie een grondrecht is (cf. artikel 23, 3^e alinea, 4°, en artikel 32 van de Grondwet), maar dat de Grondwetgever ook uitgaat van een inherent openbaar karakter van de vonnissen van rechters (artikel 149 Gw.). Aan deze verplichting moet nog een concrete invulling gegeven worden, met name via het Centraal register voor de beslissingen gewezen door de rechterlijke orde cf. artikel 748 Ger.W. en 782, § 4, tweede lid, 9°, Ger.W. (op grond waarvan, via het externe luik van het centraal register, alle gepseudonimiseerde vonnissen aan het publiek ter kennis gebracht zullen worden). Deze opname van rechterlijke beslissingen maakt de openbare bekendmaking overeenkomstig artikel 149 Gw., en artikel 782, § 4, tweede lid, 9° Ger.W. effectief.

Gelet op voormeld artikel 149 Gw. en de door de wetgever gemaakte keuze om de grootst mogelijke bekendmaking te geven aan (gepseudonimiseerde) vonnissen, valt niet in te zien hoe op basis van artikel 27, § 1, 5°, van de wet van 5 augustus 2006 (noch overigens op basis van enige andere uitzonderingsgrond in de wet 5 augustus van 2006), dan wel op basis van een belangenafweging tussen de restrictief te interpreteren uitzonderingsgronden en het beginsel van transparantie, de bekendmaking van de (tussen)vonnissen kan tegengehouden worden.

In onderhavige zaak moet voorgaande belangenafweging ook leiden tot een vergelijkbare inschatting voor de gedinginleidende dagvaardingen. Deze stukken worden immers grotendeels samengevat en besproken in de openbaar te maken vonnissen.

- 3.2.5. De uitzonderingsgrond in artikel 27, § 1, 7°, van de wet van 5 augustus 2006

3.2.5.1. De Hulpverleningszone Fluvia verwijst tot slot nog naar artikel 27, § 1, 7°, van de wet van 5 augustus 2006.

Dit artikel bepaalt dat de aanvraag kan afgewezen worden als het publiek belang van de openbaarmaking niet opweegt tegen de bescherming van

het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie, wanneer deze informatie wordt beschermd om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarmaking instemt.

3.2.5.2. Deze uitzonderingsgrond wordt vooreerst door de Hulpverleningszone Fluvia ingeroepen voor de informatie met betrekking tot de aard, de omvang en de locatie van de verontreiniging door PFAS op de betrokken bedrijfssites (in de mate dat de bekendmaking van deze informatie een impact zou kunnen hebben voor de huidige werking en de toekomstige bedrijfswaarde.

Zoals hierboven toegelicht, slaat deze informatie op emissies in het milieu. Overeenkomstig artikel 27, § 2, van de wet van 5 augustus 2006 kan de uitzonderingsgrond in artikel 27, § 1, 7°, van de wet van 5 augustus 2006 in dat geval niet ingeroepen worden.

3.2.5.3. De Hulpverleningszone Fluvia roept deze uitzonderingsgrond ook in om de toegang tot de informatie met betrekking tot bevolen maatregelen van onderzoek en/of sanering “ten laste van beide exploitanten” te weigeren.

De door de Hulpverleningszone Fluvia ingeroepen motivatie met betrekking tot het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie volstaat niet om de toegang tot de informatie te weigeren.

Het ingeroepen risico voor de toekomstige bedrijfswaarde van de percelen is vooreerst niet voldoende concreet gemaakt.

Evenmin is aangetoond, noch aannemelijk gemaakt, dat de betrokken informatie als bedrijfsgeheim in de zin van artikel I.17/1 van het Wetboek Economisch Recht gekwalificeerd zou kunnen worden. Alhoewel het begrip “vertrouwelijke industriële en commerciële informatie” niet werd gedefinieerd door de wetgever, sluit het begrip nauw aan bij het begrip “bedrijfsgeheim”. De definitie van bedrijfsgeheim is terug te vinden in artikel I.17/1 van boek I, titel 2, hoofdstuk 9, van het Wetboek van economisch recht (hierna: het WER). Er is slechts sprake van een bedrijfsgeheim wanneer de informatie aan volgende cumulatieve voorwaarden voldoet: a) ze is geheim in die zin dat zij, in haar geheel dan wel in de juiste samenstelling en ordening van haar bestanddelen, niet

algemeen bekend is bij of gemakkelijk toegankelijk is voor personen binnen de kringen die zich gewoonlijk bezighouden met de desbetreffende soort informatie; b) ze bezit handelswaarde omdat zij geheim is; c) ze is door de persoon die rechtmatig daarover beschikt, onderworpen aan redelijke maatregelen, gezien de omstandigheden, om deze geheim te houden. De informatie met betrekking tot de verplichtingen inzake sanering van de mogelijke vervuiling van de betrokken percelen voldoet op het eerste zicht niet aan voormelde voorwaarden.

Daarenboven is evenmin aangetoond, noch aannemelijk gemaakt, dat het geheimhouden van informatie met betrekking tot de sanering van mogelijk vervuilde terreinen met het oog op het behouden van hun handelswaarde, als een gelegitimeerd economisch belang te beschouwen is, zoals de Hulpverleningszone Fluvia voorhoudt. Bij een eventuele verkoop, zullen de betrokken ondernemingen immers sowieso gehouden zijn om dergelijke informatie mee te delen¹. Meer nog, het Bodemdecreet verplicht de overdrager van een perceel juist om een bodemattest aan te vragen en de inhoud ervan mee te delen aan de verwerver. Bij risicogronden gaan die verplichtingen nog verder. In dat geval moet een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd worden en, bij aanwijzingen dat de risicogrond is aangetast door een ernstige historische bodemverontreiniging of een nieuwe bodemverontreiniging die de bodemsaneringsnormen overschrijdt of dreigt te overschrijden, moet een beschrijvend bodemonderzoek uitgevoerd worden vooraleer de overdracht kan plaatsvinden. Indien uit het onderzoek blijkt dat er inderdaad sprake is van dergelijke verontreiniging, moet de overdrager een bodemsaneringsproject opstellen, zich verbinden om dit uit te voeren, en hiervoor ook de nodige financiële zekerheden stellen. (Zie artikelen 101, 102, 104 en 109 van het Bodemdecreet). Het geheimhouden van dergelijke informatie om de handelswaarde van de percelen te beschermen met het oog op hun overdracht, gaat bijgevolg in tegen de wettelijke bepalingen dienaangaande, en kan bijgevolg niet als een gelegitimeerd economisch belang beschouwd worden.

Tot slot vereist de toepassing van de ingeroepen uitzonderingsgrond ook dat een belangenafweging plaatsvindt tussen enerzijds het publiek belang dat gediend is met de openbaarmaking en het beschermde belang. De

¹ F. VAN NUFFEL, "De contractuele bescherming tegen het milieurisico bij overdrachten van ondernemingen en van onroerende goederen", *TMR* 2005, (614) 616.

Hulpverleningszone Fluvia heeft nagelaten deze belangenafweging te maken. Mede gelet op de bovenstaande overwegingen met betrekking tot de aard van de opgevraagde informatie (transparantie rond gerechtelijke procedures) en de doelstellingen van het wettelijk kader waarin de informatie tot stand kwam (de door het Bodemdecreet nagestreefde transparantie rond de vervuiling van percelen), meent de Commissie dat het belang van de openbaarmaking *in casu* zwaarder moet doorwegen.

- 3.2.6. Toepassing van artikel 30 van de wet van 5 augustus 2006/

3.2.6.1. Het Hof van Cassatie heeft in een recent arrest (Cass. (1e k.) AR F.21.0052.N, 24 maart 2023 (D. A., S. B. / BELGISCHE STAAT)) geoordeeld dat het opstellen van processtukken door de advocaat, waaronder de dagvaarding, auteursrechtelijk beschermd is:

“11. Opdat een werk van letterkunde of kunst auteursrechtelijk beschermd zou zijn, geldt als noodzakelijke maar voldoende voorwaarde dat wordt bewezen dat het werk oorspronkelijk is, in de zin dat het een eigen intellectuele schepping van zijn auteur is, die de persoonlijkheid van deze laatste weerspiegelt en tot uiting komt door de vrije, creatieve keuzes van de auteur bij de totstandkoming van dat werk. Dit veronderstelt, wanneer het een geschrift betreft, dat de auteur vrije en creatieve keuzes heeft kunnen maken wat betreft de woordkeuze, de schikking en de combinatie van de woorden waarmee hij op een oorspronkelijke wijze uitdrukking heeft gegeven aan zijn creatieve geest en tot een resultaat is gekomen dat een intellectuele schepping vormt.

Het feit dat een auteur een werk in het kader van zijn beroepsactiviteiten produceert, en daarbij wordt verondersteld de nodige professionele deskundigheid aan de dag te leggen, verhindert als dusdanig niet dat het werk als oorspronkelijk in aanmerking kan komen.

Wanneer voor de creatie van een werk technische overwegingen, regels of andere beperkingen gelden die geen ruimte laten voor creatieve vrijheid, heeft dat werk niet de oorspronkelijkheid die vereist is om een auteursrechtelijk beschermd werk te kunnen vormen. Een werk kan daarentegen voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen, ook al wordt de

verwezenlijking ervan door technische overwegingen, regels of andere beperkingen bepaald, op voorwaarde dat een dergelijke bepaling de auteur niet heeft belet zijn persoonlijkheid in het werk door vrije en creatieve keuzes tot uiting te brengen.

12. Krachtens artikel 444, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek oefenen de advocaten vrij hun ambt uit ter verdediging van het recht en van de waarheid.

De wetgeving waarmee een advocaat bij het uitoefenen van zijn activiteiten rekening moet houden evenals zijn beroepsdeontologie beletten als dusdanig niet dat de advocaat zijn persoonlijkheid tot uiting kan brengen in sommige werken die hij schrijft door vrije en creatieve keuzes tot uiting te brengen.”

De gedinginleidende dagvaarding kan bijgevolg als een auteursrechtelijk beschermd werk in de zin van artikel 30 van de wet van 5 augustus 2006 beschouwd worden.

3.2.6.2. Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 5 augustus 2006 moet de toestemming van de auteur van een auteursrechtelijk beschermd werk gevraagd worden alvorens dergelijk stuk kan overgemaakt worden.

Het secretariaat van de Commissie heeft op 13 augustus 2024 beide advocaten en auteurs van de gedinginleidende dagvaardingen in de betrokken procedures gevraagd of zij hun toestemming geven voor het overmaken van de betrokken stukken.

Per e-mail van diezelfde datum hebben beide advocaten hun toestemming geven mits de privacy-gevoelige gegevens (namen, adressen, etc.) worden geschrapt.

In de mate dat privacy-gevoelige gegevens, i.e. “persoonsgegevens”, door artikel 4 , lid 1, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming omschreven worden als alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare persoon, en in de mate dat de gegevens van de betrokken verzoekers slaan op een rechtspersoon, alsook in de mate dat de gegevens met betrekking tot hun vertegenwoordigers al deel uitmaken van tot openbaarheid bestemde vonnissen, is de Commissie van oordeel dat er in casu geen privacy-gevoelige gegevens in de betrokken stukken aanwezig

zijn en dat deze bijgevolg zonder verdere aanpassingen overgemaakt kunnen worden.

Besluit

De Commissie is van oordeel dat het beroep ontvankelijk en gegrond is. De openbaarmaking kan niet worden geweigerd op grond van artikel 32, § 2, 2°, noch op andere gronden van de wet van 5 augustus 2006. De Hulpverleningszone Fluvia wordt gevraagd om de betrokken stukken aan de verzoeker over te maken.

Brussel, 2 september 2024

S. JOCHEMS
Secretaris

A. VAN STEENBERGE
Voorzitter